

Målnummer:	3346-1992	Avdelning:	
Avgörandedatum:	1993-08-25		
Rubrik:	Vid tillämpning av punkt 7 g) av anvisningarna till 8 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt har kommun genom visningar av bl.a. ett av staten ägt slott med tillhörande möbler, kulturföremål och samlingar ansetts bedriva museiverksamhet. Förhandsbesked.		
Lagrum:	• 8 § 5) lagen (1968:430) om mervärdeskatt • 8 § anvisningarna 7 g) lagen (1968:430) om mervärdeskatt		
Rättsfall:	• RÅ 1992 ref. 66 • RÅ 1993 ref. 45		

REFERAT

Vadstena kommun ansökte hos Skatterättsnämnden om förhandsbesked och anförde följande. Vadstena kommun visade genom sin turistbyrå de olika kulturella objekt som fanns i kommunen. Fråga hade nu uppkommit huruvida mervärdeskatt skulle uttas på inträdesavgifter till de museala objekten Vadstena Slott och Bjälboättens palats. - Enligt kommunens uppfattning torde ovannämnda visningsobjekt kunna hänföras till museiverksamhet i mervärdeskattelagens mening varvid mervärdeskatt ej skulle uttas på entréavgiften. De olika objektens museala inriktning framgick av nedanstående beskrivning - Vadstena Slott: Slottets första våning hade dels en permanent historisk slottsutställning i samarbete med Östergötlands länsmuseum och Historiska muséet och dels en sommarutställning. Den senare ändrades från år till år. Slottets översta våning inrymde en permanent utställning där Statens konstmuséer tillsammans med Stiftelsen Vadstena Slotts Möblering hade uppmöblerat slottet med tidsenliga möbler och konstföremål från 1600-talet. Detta reglerades i ett samarbetsavtal parterna emellan. - Bjälboättens palats: Sveriges äldsta profana byggnad, som inrymt den heliga Birgittas nunnekloster. I byggnaden fanns den heliga Birgittas bönekammare, modeller över Klosterområdet under klostertiden, palatset under Kungatiden (1200-talet) samt textilmuseum med kyrkliga textilier samt utställningar över utgrävningsfynd m. m. i samarbete med Länsmuséet och Historiska Muséet. - Enligt kommunens uppfattning borde ovanstående institutioner med dess systematiskt ordnade samlingar av kultur- eller konstföremål, som var tillgängliga för allmänheten, jämföras med museal verksamhet. Visning av objekten skedde av guidepersonal utbildad av kommunen. - Vadstena kommun anhöll om förhandsbesked huruvida ifrågavarande visningar var skattepliktiga tillhandahållanden eller inte enligt lagen om mervärdeskatt.

Skatterättsnämnden (1992-04-28, Siegard, ordförande, Wingren, Arvidson, Eriksson, Lindberg, Udd, Zackari) yttrade: Inträdesavgifterna avseende visning av Vadstena Slott och Bjälboättens palats är undantagna från skatteplikt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt (ML). - Motivering. - Enligt 7 § första stycket ML är varor och tjänster skattepliktiga om inte annat följer av 8 §. Från skatteplikt undantas enligt 8 § 5) ML jämförd med punkt 7 g) av anvisningarna till samma paragraf museiverksamhet i form av utställning för allmänheten och tillhandahållande av föremål för utställning. - I det betänkande, Reformerad inkomstskatt m.m. (SOU 1989:35), som låg till grund för lagstiftningen föreslogs att all verksamhet inom kulturområdet skulle inordnas under skatteplikten. I prop. 1989/90:111 (s. 101-104) förklarade sig departementschefen dela kommitténs uppfattning om fördelarna med en

generell och enhetlig mervärdeskatt. Han ansåg emellertid att det av kulturpolitiska och andra skäl kunde vara motiverat att begränsa skatteplikten inom kulturområdet. En skattefrihet borde dock endast omfatta sådana områden där en skattebeläggning kunde antas få betydande negativa kulturpolitiska konsekvenser och där inslaget av rent kommersiell nöjes- och underhållsverksamhet kunde bedömas vara marginellt. Departementschefen behandlade därefter översiktligt de olika delar av kulturområdet som enligt hans mening borde omfattas av ett undantag från skatteplikt, varvid han bl. a. angav museiverksamhet. I specialmotiveringen (s. 195 f.) angavs vidare att skattefriheten avseende museiverksamhet innefattar ett museums inträdesavgifter, guideavgifter och vederlag för tillhandahållande av vandringsutställningar o.d. Bortsett från vissa mindre justeringar under det fortsatta lagstiftningsarbetet överensstämmer det i propositionen avgivna förslaget med den sedermera i punkt 7 av anvisningarna till 8 § ML införda katalogen över från skatteplikt undantagna tjänster inom kulturområdet. - Varken i den nämnda propositionen eller i förarbetena i övrigt förekommer någon definition av begreppet museiverksamhet. Inte heller förekommer där något annat uttalande som, utöver vad som ovan redovisats om de allmänna kulturpolitiska överväganden som ligger till grund för lagstiftningen, kan ge vägledning i frågan om hur begreppet skall tolkas i detta sammanhang. I avsaknad av sådana uttalanden får enligt nämndens uppfattning frågan om vad som skall anses som museiverksamhet enligt ML i första hand avgöras med ledning av vad som enligt vedertaget språkbruk förstås med museum. Vid en sådan bedömning anser nämnden att de i ärendet aktuella kulturhistoriskt intressanta byggnaderna får anses utgöra muséer och visningen av dessa för allmänheten får - trots att den omhänderhas av annan än resp. ägare - anses innefatta sådan museiverksamhet som är undantagen från skatteplikt enligt punkt 7 g) av anvisningarna till 8 § ML.

I besvär hos Regeringsrätten yrkade Riksskatteverket att kommunens visningar av Vadstena slott och Bjälboättens palats skulle förklaras utgöra skattepliktiga tjänster enligt lagen om mervärdeskatt.

Regeringsrätten (1993-09-17, Wahlgren, Berglöf, Werner, Ragnemalm) yttrade: Enligt 8 § 5) ML undantas från skatteplikt de i punkt 7 av anvisningarna till paragrafen angivna varorna och tjänsterna inom kulturverksamheten. Enligt punkt 7 g) av anvisningarna gäller undantaget bl.a. museiverksamhet i form av utställning för allmänheten.

Frågan i målet är om Vadstena kommun genom sina visningar av Vadstena slott och Bjälboättens palats bedriver sådan museiverksamhet.

Av handlingarna framgår rörande visningsobjekten bl.a. följande. Vadstena slott inrymmer i första våningen dels en permanent historisk slottsutställning som anordnats i samarbete med Östergötlands länsmuseum och Historiska muséet, dels en sommarutställning som ändras från år till år. Slottets översta våning inrymmer en permanent utställning där Statens konstmuséer och Stiftelsen Vadstena Slotts Möblering enligt samarbetsavtal med kommunen har möblerat upp slottet med tidsenliga möbler och konstföremål från 1600-talet. Bjälboättens palats är Sveriges äldsta profana byggnad, som inrymt den heliga Birgittas nunnekloster. I byggnaden finns den heliga Birgittas bönekammare, modeller över klosterområdet under klostertiden, palatset under kungatiden (1200-talet) samt textilmuseum med kyrkliga textilier samt utställningar över utgrävningsfynd m.m. i samarbete med länsmuséet och Historiska muséet.

Beträffande kommunens befattning med visningsobjekten framgår bl.a. följande. Enligt avtal mellan Byggnadsstyrelsen och kommunen angående visning, disposition och tillsyn av Vadstena slott ansvarar kommunen för att slottet hålls öppet för allmänheten enligt i avtalet närmare angivna bestämmelser. Avtalet medger även bl.a. att kommunen med länsantikvariens godkännande möblerar och pryder slottet; kommunen äger också i övrigt vidta sådana åtgärder som är ägnade att på ett värdigt sätt framhäva Vadstena slott

som ett historiskt minnesmärke. - Birgittastiftelsen, som genom ett avtal från 1954 med Byggnadsstyrelsen disponerar det i Bjälboättens palats inrymda nunneklostret, har genom avtal med kommunen uthyrat klostret - med undantag för vissa angivna lokaler - till kommunen. Enligt sistnämnda avtal svarar kommunen ensam för offentliga visningar av nunneklostret i dess helhet.

Regeringsrätten finner mot bakgrund av vad som sålunda framkommit, att de berörda byggnaderna med tillhörande möbler, kulturföremål och samlingar har sådan museal karaktär, att visning av desamma för allmänheten måste anses utgöra museiverksamhet. Det förhållandet att annan är ägare till visningsobjekten hindrar i beaktande av omständigheterna inte, att kommunen genom sina visningar får anses bedriva museiverksamhet. Inträdesavgifterna avseende dessa visningar är därför undantagna från skatteplikt.

Regeringsrätten fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

Föredraget 1993-08-25, föredragande Nihlén,

målnummer 3346-1992

Sökord: Förhandsbesked - mervärdeskatt (fråga om kommuns visning av ett av staten ägt slott kan anses som från skatteplikt undantagen museiverksamhet); Mervärdeskatt - fråga om kommuns visning av ett av staten ägt slott kunde anses som från skatteplikt undantagen museiverksamhet; Skatteplikt - mervärdeskatt (fråga om kommuns visning av ett av staten ägt slott kunde anses som museiverksamhet och därmed undantagen från skatteplikt)

Litteratur: SOU 1989:35, s. 186 f.
prop. 1989/90:111, s. 101-103, 195 f.
SkU 1989/90:31, s. 106
Fink, Momsboken. Det nya momssystemet, 1990, s. 121 f
